

Motion till riksdagen

1989/90:Jo727

av Charlotte Branting och Ingrid

Hasselström Nyvall (båda fp)

Uppfödning av knobbsäl i Blekinge

Östersjöns sälarter har länge påverkats negativt av miljögifter. Antalet individer har minskat kraftigt och ett av de främsta skälen är att gifterna kraftigt har minskat honornas möjligheter att reproducera sig.

Ett av de farligaste gifterna i detta hänseende är PCB. Det giftet kommer till sälen via födan och om födan var giftfri skulle därför reproduktionen bli större och säkrare.

I anslutning till kärnkraftverket i Forsmark pågår sedan flera år uppfödning av gräsäl (*Halichoerus grypus*) med sådan giftfri föda. Denna verksamhet har visat sig mycket värdefull men inte ens för den arten är åtgärden tillräcklig. För de båda andra sälarterna i Östersjön är situationen ännu värre.

Behoven för vikare (*Phoca hispida*) och knobbsäl (*Phoca vitulina*) är dock olika. En uppfödning anläggning för vikare borde lämpligen lokaliseras till södra Norrlandskusten medan knobbsälen har sitt naturliga utbredningsområde längre söderut.

I samband med den epidemi som drabbade knobbsälarna på västkusten sommaren 1988, fick en bred allmänhet upp ögonen för sälarnas problem. Den massdöd som då förekom var inte ett direkt resultat av giftpåverkan men den allmänt besvärliga situationen för sälarna gör det naturligtvis svårare för arten att återhämta sig.

Även denna sälepidemi skulle haft möjlighet att få ett annat förlopp om vi i Sverige haft en uppfödning anläggning för knobbsäl av samma slag som den i Forsmark. Om forskarna på ett tidigt stadium haft möjlighet att isolera enskilda virus på olika individer skulle kanske verkningarna kunnat minskas. Förutsättningarna för en sådan åtgärd torde vara en uppfödning anläggning.

Förutom de erfarenheter vi skaffade oss i samband med denna knobbsäls-epidemi, finns sedan länge ett dokumenterat behov av giftfri uppfödning av knobbsäl.

En lämplig del av landet för en sådan anläggning vore Blekingekusten. Här finns två områden vars lämplighet för ändamålet närmare bör utredas.

Mellan Svanhalla och Kristianopel på Blekinges östkust finns sedan lång tid en knobbsälskoloni. I den mån det går att finna vik eller plats som är tillräckligt skyddad ur vädersynpunkt kan detta område vara lämpligt bland annat för att det här finns många områden där störningen från land inte är stor.

Det andra området som närmare bör undersökas är Uttorps naturreservat på Sturkö. Detta har även den fördelen att det ligger inom militärt skydds-

område vilket begränsar tillträdesmöjligheterna från vattnet.

Eftersom knubbsälen är mest känslig för störningar under sommaren när turismen är som mest intensiv, är det angeläget att finna ett område som i ringa grad är utsatt för störningar. Förutom de båda nämnda kuststräckorna bör därför områden inom det militära skyddsområdet, men med ringa militära störningar, eftersökas.

En uppfödninganläggning för knubbsäl i Blekinge skärgård kommer inte att störa yrkesfiskarna i området. Sälen befinner sig inom hägn och när de uppväxta djuren skall sättas ut skall detta ske på olika platser där knubbsälen tidigare haft ett naturligt utbredningsområde. Det är dock viktigt att yrkesfiskarnas rätt att få ersättning för skadegörelse på fångst och redskap beaktas. Denna rätt bör jämföras med den som samerna har att få ersättning för rovdjursskadade eller dödade renar.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om inrättande av en forsknings- och uppfödninganläggning för knubbsäl,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om undersökning av möjligheterna att lokalisera en uppfödninganläggning för knubbsäl till Blekingekusten,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om yrkesfiskares rätt att få fullgod ersättning för skador på fångst och redskap orsakade av säl.

Stockholm den 19 januari 1990

Charlotte Branting (fp)

Ingrid Hasselström Nyvall (fp)

Mot. 1989/90
Jo727